

Hoofdstuk LVIII

Het Verkeerde Vasten

Verzen 1 tot 5

- 1. Roep uit den keel, houd niet in, verhef uwe stem als eene bazuin, en verkondig mijnen volke hunne overtreding, en den huize Jakobs hunne zonden:**
- 2. hoewel zij Mij dagelijks zoeken, en eenen lust hebben aan de kennis mijner wegen; als een volk dat gerechtigheid doet en het recht zijns Gods niet verlaat, vragen zij Mij naar de rechten der gerechtigheid, zij hebben lust tot God te naderen,**
- 3. zeggende: Waarom vasten wij en Gij ziet het niet aan, waarom kwellen wij onze ziel en Gij weet het niet? Zie, ten dage, wanneer gijlieden vast, zoo vindt gij uwen lust, en gij eischt gestrengelijk al uwen arbeid.**
- 4. Zie, tot twist en gekijf vast gijlieden, en om goddelooslijk met de vuist te slaan: vast niet gelijk heden, om uwe stem te doen hooren in de hoogte.**
- 5. Zoude het zulk een vasten zijn dat Ik verkiezen zoude, dat de mensch zijne ziel eene dag kwelle, dat hij zijn hoofd kromme gelijk eene bieze, en een zak en asch onder zich spreide? Zoudt gij dat een vasten heeten, en eenen dag den HEERE aangenaam?**

Jesaja wordt gelast de zonde van huichelachtige godsdienst te bestraffen. In het georganiseerd godsdienstig leven is Formalisme, een hangen aan gewoonten en vormen, steeds het grootste gevaar; het hebben van de gedaante van godzaligheid met de kracht er uit, het lichaam zonder de ziel. En er is voor de godsdienstige leiders misschien niets moeilijker dan kloekmoedig den vinger op deze wonde te leggen. Daarom beveelt de Heere hier zoo nadrukkelijk aan Jesaja en in hem aan al Zijne knechten om deze zonde klaar en luid in haar afschuwelijk karakter aan te tasten.

Vers 2 toont het huichelachtig bestaan van de Formalisten. Schijnbaar waren ze een biddend volk en ze verkeerden ook in de meening, dat alles heel goed stond. Het Farizeesche Formalisme is ook altoos zeer zelfvergenoegd en rechtzinnig en vroom in eigen schatting en verkeert licht in den waan, dat God hen dan ook aldus beschouwt. Verwonderd vragen ze daarom God, waarom deze niet op hun vasten let. Het is voorzeker een merkwaardig feit, dat alle uitwendige godsdienst steeds bijzonder veel gehecht is geweest aan het vasten. Reeds het oude Heidendom trachtte daardoor zijne goden te verzoenen en derzelve gunst te winnen of herwinnen. Reeds de Heidensche Ninevieten vastten, Jon. 2: 5-9. Door Mozes' wet werd het vasten slechts voor één dag in het jaar verbindend gesteld; op den grooten verzoendag. En het vasten op dien dag was niet alleen eene onthouding van spijs en drank, maar ook het staken van alle vreugdebedrijf en de ontbering van alle zingenot. „Dan zult gij uwe zielen bedroeven,” zoo luidde 's Heeren bevel. Na de Babylonische ballingschap is het

vasten in Israël ten zeerste uitgebreid. Men verkreeg onder den invloed van het opkomend Farizeïsme allerlei gedenk- en vastendagen, Zach. 7: 5,9,10. In al de Profeten vinden wij alleen bij Joël een enkele oproeping tot een algemeen vastendag, Joel 1:14; 2:12. Naar zijne goddelijke idee is het vasten niet anders dan een hulpmiddel tot het gebed, het volhardend roepen tot God zonder eenige afleiding, doch men maakte onder den invloed van den eigenwilligen godsdienst al dra van het hulpmiddel het middel en zelfs het doel en het voornaamste van heel de religie. Losgemaakt nu van de geestelijke gezindheid des harten is het vasten niet meer dan een ijdel vertoon. En dit was het geval met de lieden, waarvan Jesaja spreekt. In enkele krachtige trekken kleedt God deze veinsaards naakt uit; (1) Als ze vasten dan vinden ze hun lust. Zelfs onder hun vasten vierden ze hunne lusten bot. (2) Gij eischt strengelijk al uwen arbeid. Dit woord is moeilijk te verstaan. De hoofdgedachte is blijkbaar, dat zij met al hun vroom vasten zeer streng in hunne eischen waren tegen hunne arbeiders. (3) Krakeel en gekijf en een wrevelmoedig ballen met de vuist gingen met hun vasten gepaard, terwijl dit in de hoogte gehoord kon worden. Het is misschien het beste om de laatste zinsnede van vers 4 op te vatten van de gebedsverhooring. God zegt dan, dat al hun gekijf het onmogelijk maakt om hun gebed te hooren. De stem des gebeds wordt verdronken in 't krijgsgeschreeuw. De geest van ironie wordt in vers 5 weer vaardig over den profeet. Calvijn merkte reeds op, dat dit geheele vers tintelt van verontwaardiging. Het misverstand omtrent en het gemaakte van het vasten wordt gehegeld. Men meende, dat zelfkwellling en zielepijn het doel van het vasten was en dat het in de uiterlijke vormen bestond, zooals die door de menschen konden gezien en bewonderd worden. Hoe weinig kenden die menschen hun God! Want zelfkwellling is God nooit aangenaam, God Die verlossen wil van alle kwelling.

Het Rechte Vasten en zijn Loon

Verzen 6 tot 12

- 6. Is niet dit het vasten dat Ik verkies: dat gij losmaakt de knopen der goddeloosheid, dat gij ontdoet de banden des juks, en dat gij vrij loslaat de verpletterden, en alle juk verscheurt?**
- 7. Is het niet dat gij den hongerige uw brood mededeelt, en de arme verdrevenen in huis brengt? als gij een naakte ziet, dat gij hem dekt, en dat gij u voor uw vleesch niet verbergt?**
- 8. Dan zal uw licht voortbreken als de dageraad, en uwe genezing zal snellijk uitspruiten, en uwe gerechtigheid zal voor uw aangezicht henengaan, en de heerlijkheid des HEEREN zal uw achtertocht wezen.**
- 9. Dan zult gij roepen en de Heere zal antwoorden, gij zult schreeuwen en Hij zal zeggen: Zie, hier ben Ik; zoo gij uit het midden van u wegdoet het juk, het uitsteken des vingers en het spreken der ongerechtigheid.**
- 10. en zoo gij uwe ziel opent voor den hongerige, en de bedrukte ziel verzadigt: dan zal uw licht in de duisternis opgaan, en uwe donkerheid zal zijn als de middag;**

11. en de HEERE zal u geduriglijk leiden, en Hij zal uwe ziel verzadigen in groote droogten, en uwe beenderen vaardig maken; en gij zult zijn als een gewaterde hof, en als eene springader der wateren, welker wateren niet ontbreken.

12. En die uit u voortkomen, zullen bouwen de oude verwoeste plaatsen; de fundamenten van geslacht tot geslacht verwoest, zult gij oprichten; en gij zult genaamd worden: Die de bressen toemuurt, die de paden weder opmaakt om te bewonen.

Hier betuigt God in welk vasten Hij wel behagen schept. Hij let niet op de vormen, maar op het goede, een handelen naar Zijn heiligen wil. Hij geeft te kennen, dat Hij verbroken en verscheurd wil hebben alle knopen, alle kluisters, alle ketenen, alle jukken, waarin ze de onschuldigen hebben verstrikt en doen zuchten. Hij wil derhalve geene onthouding van spijs en drank, maar van alle verdrukking der onschuldigen. Ten andere is dit vasten Hem behagelijk, zoo het brood uit hun mond als het ware gespaard wordt om het den hongerigen te geven en zoo ze aan de arme zwervelingen en vluchtelingen gastvrij onderdak bezorgen, den naakte kleeden en hunne liefdezorg aan hun eigen maagschap, hun eigen vleesch en bloed, bijv. hun ouden vader en moeder, niet onttrekken. Er zijn thans vele ontaarde kinderen, die zich dit laatste gezegd mogen laten.

Op zulk vasten volgt naar Zijn vergeldend recht een heerlijk loon der genade en zelfs de volkomene verlossing. De Schrift stelt het meermalen dus voor, dat Israël op eene volkomene gehoorzaamheid vanzelf de voorrechten van het vreedrijk verkregen zou hebben. Bovendien hebben we ons de roepstem tot bekeering ongetwijfeld te denken niet bloot in historischen zin in Jesaja's dagen, maar ook in profetischen zin. Vlak voor de oprichting van het koninkrijk onder Israël zal er eene krachtige roepstem tot bekeering uitgaan tot Israël, gelijk Johannes de Dooper dit deed bij de eerste komst des Heeren. De Heere belooft hier dan: (1) Licht, heerlijk morgenlicht, dat meermalen het beeld is voor de verschijning van den Messias, de Zon der gerechtigheid met genezing onder Zijne vleugelen. Wanneer Hij verschijnt, zal alle duisternis van dwaling en ellende voor Israël zijn voorbijgegaan. (2) Genezing van alle kwalen en ellenden. Het woord genezing wijst hier op het verbinden van diepe wonden. In 1:6 werd Israël reeds als een ongeneeselijk patiënt beschreven, doch de Heere zal eenmaal Zijn volk verbinden en genezen. (3) Gerechtigheid zal als gids en leidsman Israël begeleiden op zijn schreden, zijn voorhoede zijn. (4) De Heerlijkheid van Jehova-Jezus zal hun achtertocht zijn. We hebben hier eene historische toespeling op Israëls leger bij den uittocht uit Egypte. (5) Israëls gebed zal dan niet meer als nu voor vele eeuwen onverhoord blijven, doch onmiddellijk verhooring vinden. Hij zal hen ook niet verhooren met enkele zegeningen, doch met Zichzelf, zeggende: Ziet, hier ben Ik! vgl. 65: 1. Nog eens weder echter wordt herinnerd aan de voorwaarden tot dit heil: alle onrechtvaardig juk, alle uitsteken des vingers, d. i. alle bespottig en beschimpig, vgl. Spr. 6: 13, en alle goddelooze woorden en daden moeten weggedaan en de hongerigen moeten verzadigd. Dan zal Israëls heilzon dagen en zijn lijdensnacht verdwijnen. (6) Gedurig leiding belooft Hij Zijn volk. Dit is eene teedere, veilige, almachtige leiding naar huis toe. (7) Verzadiging der ziel. Men

denke zich hier Israël huiswaarts keerende door een barre woestijn. (8) De beenderen vaardig maken, d.i. God zal Israël zoodanig versterken, dat hij vlug en vaardig zijn tocht huiswaarts kan voortzetten. (9) Een gewaterden hof is eene lustwarande met vele vruchtboomen, doorsneden van stroompjes. (10) Een springader der wateren is een bron, waaruit het water bestendig opborrelt. Men denke zich hierbij het water weder als beeld van alle natuurlijke en geestelijke zegeningen. (11) Israëls zonen zullen de verwoeste steden van Kanaän bouwen. De oude fundamenten, die sinds vele geslachten onder het puin bedolven lagen, worden weder opgericht. (12) Israël krijgt een nieuwen naam van breshresteller en wordt voorgesteld als een die van wegen zelfs woonplaatsen weet te maken. Men poge eens dit alles van de Kerk te verklaren!

De Sabbat voor Israël

Verzen 13 en 14

13. Indien gij uwen voet van den sabbat afkeert, van te doen uwen lust op mijnen heiligen dag; en indien gij den sabbat noemt eene verlustiging, opdat de HEERE geheilgd worde, die te eeren is; en indien gij dien eert, dat gij uwe wegen niet doet, en uwen eigen lust niet vindt, noch een woord daarvan spreekt:

14. dan zult gij u verlustigen in den HEERE, en Ik zal u doen rijden op de hoogten der aarde, Ik zal u spijzigen met de erve uws vaders Jakob; want de mond des HEEREN heeft het gesproken.

Eigenlijk behoort dit nog tot de vorige verzen, doch het is niet ongepast om dit woord omtrent den Sabbat met een enkel woord afzonderlijk te bespreken. De Sabbat is aan Israël gegeven en behoort bij het volk der aarde. Men heeft wel beweerd, dat de instelling van den Sabbat van de schepping dagteekent, doch de Schrift leert uitdrukkelijk het tegendeel. De Sabbat is gegeven aan het volk der aarde tot een zegen voor het leven op aarde. Naast de besnijdenis en het Pascha behoorde de Sabbat tot de verbondsteeken tusschen Jehova en Israël. Wie daarom den Sabbat schond, werd geacht het Verbond te verbreken en moest als bondsbreker met den dood gestraft worden. Voor de Gemeente is er nimmer iets van dien aard geweest. Het Sabbatisme is zeer blind, dat het dit niet inziet. Indien men den Sabbat wil vieren overeenkomstig het Woord, dan dient men ook te steenigen allen, die den zevenden dag niet houden. Ten opzichte van de wet toch geldt het alles of niets.

Indien wij ons niet geheel en al vergissen, dan hebben we hier een duidelijk bewijs, dat ook na den opgang van de Zon der gerechtigheid over Israël dit volk den Sabbat nog zal vieren. Doch men zal dit dan niet meer in koud wettischen zin doen als voorheen, noch tot streeling der zinnen, gelijk thans de gedoopte Christenheid den eersten dag gebruikt om de lusten bot te vieren, maar men zal zich dan verlustigen in den Heere. En Israël zal door God machtig en voorspoedig gemaakt zijn. Het rijden op de hoogten der aarde wijst op de overwinning over alle vijanden, vgl. Deut. 32: 13;

33: 29; Ps. 18: 34; Jes. 37: 24; Hab. 3: 19. Doch Israël zal niet alleen machtig zijn en zegepralen over al zijne vijanden, doch ook zich in Kanaän, dat dan in vollen zin des woords een land vloeiende van melk en honig zal zijn, baden in overvloed. Kanaän wordt hier de erve van vader Jakob geheeten om er aan te herinneren, dat de bondsbelofte alsdan vervuld is. Nadrukkelijk wordt eindelijk nog getuigd, dat de mond des Heeren dit alles heeft gesproken. En God is geen man dat Hij liegen zou. „Zijn Woord wordt altoos trouw volbracht tot in het duizendste geslacht.”

De wet is gegeven aan een volk, voor een bepaalden tijd en met een zeer bepaald doel. Dit volk was Israël, dit doel om der overtredingen wil, Gal. 3: 19, terwijl de tijd der wet liep totdat het zaad, Christus, zou gekomen zijn. Dit zagen de Farizeën en Schriftgeleerden niet en een van de voornaamste redenen waarom zij Christus haatten was Zijne vrije opvatting van den Sabbat. Zij meenden dat een kranke zelfs op den Sabbat geen medicijn mocht nemen, dat men op den Sabbat geen zakdoek mocht dragen noch spijkertjes in zijne sandalen of schoenen, daar dit als een lastdragen werd beschouwd. Nu mag het zeker wel een zeer opmerkenswaardig feit genaamd worden dat de grondbegrippen van de tien geboden in het Nieuwe Testament telkens weder terugkeeren, doch met uitzondering van het Sabbatsgebod. Daarvan is zweem noch schaduw te bespeuren. Zelfs hebben we hier niet alleen een volmaakt stilzwijgen omtrent het vierde gebod, doch zelfs eene tegenstelling, wanneer de Apostel in Gal. 4:10 en Col. 2: 16 pleit tegen het onderhouden van de sabbatten.